

CPS

Onderwijsontwikkeling en advies

Vijffasenmodel voor geïntegreerd schrijfonderwijs

Bij de lessen voor geïntegreerd schrijfonderwijs kun je de stappen volgen van het vijffasenmodel, die beschreven staan in de CPS-publicatie [Focus op het schrijfproces](#):

1. Oriëntatiefase
2. Opdrachtfase
3. Schrijffase
4. Revisiefase
5. Publicatiefase

1. Oriëntatiefase

De leerlingen oriënteren zich op en voelen zich betrokken bij het onderwerp, voordat ze gaan schrijven. Het is belangrijk om de voor- en achtergrondkennis te activeren en hun gedachten te ordenen. De oriëntatiefase resulteert in een schrijfplan. Dit kan door verschillende werkvormen in te zetten. Bijvoorbeeld door:

- een onderwijsleergesprek voeren over het onderwerp
- een mindmap maken
- een woordweb maken
- een tweegesprek voeren
- de placematmethode
- leerlingen aan elkaar laten vertellen waarover ze gaan schrijven
- creatief schrijven inzetten:
  - Aan welke woorden denk jij bij dit onderwerp?
  - Als dit onderwerp een dier of een plant was, wat zou het dan zijn?
Wat zijn de overeenkomsten?
  - Schrijf de letters van het onderwerp groot op een vel papier. Gebruik iedere letter als beginletter van een woord dat met het onderwerp te maken heeft.

2. Opdrachtfase

In deze fase benoem je wat de leerlingen gaan leren en doen. Je legt de schrijfopdracht uit en de succescriteria worden (samen met de leerlingen) opgesteld. Het is van belang om de leerlingen voldoende vrijheid te bieden door gedeelde verantwoordelijkheid te geven voor het leerdoel en het onderwerp.

Ook is het belangrijk om een onderwerp te kiezen, waarbij de leerlingen zich betrokken voelen. Als de leerling door de schrijfopdracht ook kennis opneemt, die de leerling ook nodig heeft bij andere vakken, wordt de schrijfopdracht ook nog eens functioneel en zal de leerling meer motivatie ervaren.

Modeling is een goede methode om instructie te geven aan de leerlingen die dit nodig hebben. Passende werkvormen in deze fase zijn het onderwijsleergesprek, het tweegesprek en de mentortekst (voorbeeldtekst van het genre dat in de les centraal staat).

3. Schrijffase

In de schrijffase zijn de leerlingen vooral aan het werk. Wanneer ze hulp nodig hebben, ben je daarvoor beschikbaar. Je biedt hiervoor jouw ondersteuning aan. Daarnaast kunnen de leerlingen ook elkaar helpen. De werkvormen die je hiervoor kunt inzetten zijn: modellen, minilessen, begeleid werken aan de instructietafel of onderwijsleergesprekken.

In het gesprek met de leerling kan je verhelderende vragen stellen aan de leerlingen, zodat ze zelf kunnen nadenken over een oplossing voor het probleem waar ze tegenaan lopen. Bijvoorbeeld: Hoe ben je hiertoe gekomen? Hoe heb je de indeling van je tekst bepaald? Waar vind ik het leerdoel terug in jouw tekst? Waar ben je tevreden over?

4. Revisiefase

De revisiefase geeft leerlingen de mogelijkheid om hun eerste tekstversie te verbeteren. Zij leren zo ook te reflecteren op hun eigen werk met behulp van feedback van een andere leerling of de leerkracht. Een belangrijke reflectievraag is of het leerdoel ook wordt behaald met de tekst. De vooraf opgestelde succescriteria zijn hiervoor een mooi 'afvinklijstje' voor de leerlingen.

Werkvormen die hier ingezet kunnen worden zijn: mentortekst, denken-delen-uitwisselen, placematmethode, feedback en peer-feedback. Na de tekstbespreking krijgen de leerlingen door middel van een van deze of andere werkvormen de mogelijkheid om de tekst te herschrijven.

5. Publicatiefase

In deze laatste fase wordt er aandacht besteed aan taalverzorging, vormgeving en of dit aansluit bij de tekstsoort en het tekstdoel. Je kunt in deze fase aangeven op welke aspecten de focus ligt, het liefst in overleg met de leerling zelf. Leerlingen kunnen hier de zinsopbouw, grammatica, spellingen en interpunctie controleren. Je hebt in deze fase de kans om de spellingscategorieën en de spellingsstrategieën te laten toepassen, die in de spellingslessen zijn behandeld.

Wanneer het eindproduct helemaal klaar is, is het extra leuk om te zorgen voor een daadwerkelijke publicatiemogelijkheid. Dit werkt voor de leerlingen motiverend en stimulerend. Je zou kunnen denken aan Parro, social media, de klassenpagina op de website of de schoolkrant. Dit is voor de leerlingen de kers op de taart van hun werk!